

YENİ ASUR DÖNEMİNDEN YENİ BİR LİMMU ADI VE TARİHİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Dr. Faruk AKYÜZ
ORCID: 0000-0003-1132-8653

Makale Bilgisi

Başvuru: 27 Mart 2019
Kabul: 21 Mayıs 2019

Article Info

Received: March 27, 2019
Accepted: May 21, 2019

Öz

Kahramanmaraş'tan kaçak kazılar sonucunda ele geçirilen ve çoğunluğu Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi ile Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesinde korunan yaklaşık 50 Yeni Asurca tablet ve parçası mevcuttur. Bunlar; "Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni Asurca Tabletler" adıyla, İngilizce bir girişle birlikte kitap olarak hazırlanmış ve Türk Tarih Kurumuna basımı için teslim edilmiştir. Bu tabletler Yeni Asur devrine ait Anadolu'da bulunmuş en kapsamlı yasal belgelerdir ve 90 yıllık (MÖ 703-613) bir tarih aralığına aittir. Yeni Asur çiviyazısı ve dilinde yazılmış tabletler arasında bir tane de Aramca etiket vardır. Maraş tabletleri muhtevası bakımından önemli ve ilginç bilgiler vermektedir. Bunların başında tarihlemelerdeki bazı farklılıklar dikkati çeker. Bu çalışmada 36.14.07 envanter numaralı belgede limmu olarak kaydedilen fakat limmu listelerinde yer almayan Šamaš-iqbi'nin limmu yılı ele alınmaktadır. Ayrıca, Šamaš-iqbi Zamānu valisi olarak ilk kez bu belgede yer almaktadır. Zamānu eyaletinin birçok valisi farklı Asur krallarına ait belgelerden bilinmesine rağmen Šamaš-iqbi ismine rastlanılmaz ve Zamānu eyaletinin son valilerinden biri olmalıdır. Ayrıca bu çalışmada, prosopografik bilgiler ışığında, limmu Kanūnāya şeklinde tarihlenen ve Marqasi I ismiyle

yayımlanan belgenin yeniden tarihlendirilmesi de yapılmaktadır. Mevcut bilgiler her iki limmunun da post-648'e ait olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kanonik dışı, limmu, Yeni Asur, çivi yazısı

Abstract

A Note on a New Eponym Name and its Date from Neo-Assyrian Period

There are some 50 Neo-Assyrian tablets and fragments derived from illicit excavations in Kahramanmaraş and most of which are being preserved in Ankara Anatolian Civilizations Museum and Kahramanmaraş Archeology Museum. The tablets and fragments were under the name of "Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni Asurca Tabletler" (Neo-Assyrian Tablets Found in Kahramanmaraş) with an introduction in English and submitted to Turkish Historical Society for publication. Covering a time span of 90 years (703-613 BC), these tablets are the most comprehensive legal documents found in Anatolia belonging to the Neo-Assyrian period. Among these tablets written in Neo-Assyrian language and script, there is also one Aramaic docket. In terms of their content Maraş tablets provide significant and interesting information foremost among which is the differences in dating. This paper focuses on eponym year of Šamaš-iqbi (624/623 BC) attested as limmu in the document bearing the inventory number 36.14.07 but not included in the Eponym List. Although many governors of the province of Zamānu are known from the documents belonging to different Assyrian kings, Šamaš-iqbi is not attested before and he must be one of the last governors of the province of Zamānu. Additionally, in this study by the help of prosopography the document (Marqasi 1) dated to the eponym Kanūnāya has been re-dated. The current data indicates that both eponyms attested for the post-canonical period.

Key Words: Post-canonic, limmu, Neo-Assyria, cuneiform

Yıl tarihleme amacıyla kullanılan *limmu* sistemi Asur tarihi boyunca uygulanmıştır. İlk örnekleri Eski Asur döneminde görülür ve Kültepe'den bu döneme ait birçok *limmu* listesi ele geçirilmiştir.¹ Orta Asur dönemine ait ele

¹ Klaass R. Veenhof, *The Old Assyrian List of Year Eponyms Corrections, Additions and Its Chronological Implications*, (TTKY VI/64, Ankara, 2003); Cahit Günbattı, "An Eponym List (KEL G) from Kültepe" *AoF* 35/1, (2008), 103-132. Kısaltmalar için RIA takip edilmiştir.

geçirilen herhangi bir liste olmasa da belgelerden bu tarihleme usulünün kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu döneme ait listelerin bulunmaması belgelerin kesin tarihinin tespitini zorlaştırmaktadır. Yeni Asur döneminde ise MÖ 910 yılından MÖ 649 yılına kadarki *limmu* isimlerinin yer aldığı listeler Asur, Ninive ve Sultantepe'den ele geçirilmiş² ve bu sayede şüpheye yer bırakmayacak tarihlemeler yapılabilmektedir.

Limmu sisteminin Eski Asur döneminde Kültepe'de kullanılması ve *limmu* listelerinin mevcudiyeti, bunun Asurlu kâtiplerin olduğu yerlerde kullanılan bir uygulama olduğunu ortaya koyar. Listeler, özellikle alacağa veya borca ilişkin tabletlerin vadesi üzerinden geçen sürenin tespiti için takvim gibi kullanılan belgelerdi. Yani iki *limmu* arasında kaç yıl bulunduğunun tespitini sağlamaya imkân vermektedir.³ Özellikle borç tabletlerinde görülen bu tarihleme usulü, konu bağlamında nadiren de olsa mektuplarda da görülür. Yeni Asur dönemi mektuplarında *limmu* tarihlemelerine neredeyse rastlanmazken, devrin hukuki belgelerinde bu tarihleme yönteminin kullanıldığı anlaşılmaktadır. *Limmu* listeleri, ilgili belgelerin düzenlendiği tarihlerin kesin olarak belirlenmesinde büyük öneme sâhip olmasından ötürü tarihleme usulü olarak Asur'un yıkılışına kadar ve hatta sonrasında da birkaç yıl daha kullanılmıştır. Yeni Asur dönemi *limmu* listeleri MÖ 649 yılına kadar *limmu* isimlerini barındırır. Bu tarihten sonrada uygulamanın devam ettiği bilinmekte ancak ele geçmiş bir *limmu* listesi bulunmamaktadır. Bu sebeple MÖ 649'dan sonrası post-kanonik olarak adlandırılır. Fakat yine de bu yıldan, Ninive'nin düşüşüne kadarki *limmu* isimleri ve tarihleri tespit edilebilmiştir.⁴

Limmuluk prestijli bir görevdi, *limmu* olarak atanan kişinin adı o yıl imparatorluğun her bir köşesinde hazırlanan belgelere ve yazıtlara kaydedilmekteydi Eski Asur döneminde *limmular* daha çok önde gelen, ekonomik bakımdan güçlü kişiler arasından seçilmekte ve zaman zaman baba adlarıyla kaydedilmekteydi. Asur tarihinin devirlerinde yani Orta ve Yeni Asur dönemlerinde *limmu* olarak belirlenen kimselerin özellikleri bütünüyle değişmiş ve bu görev için saray erkânından veya şehir valileri arasından kişiler seçilmişlerdir. Bunun sebebi olarak Eski Asur devlet yapısı ile Orta ve Yeni Asur dönemi devlet yapısı ve bürokrasisindeki farklılıklar görülebilir.

Asurlu kâtipler Asur tarihinin her döneminde tarihleme sistemine büyük özen göstermişlerdir. Tarihleme için, *limmu* isimlerinden başka bazı sosyal, ekonomik ve siyasal olaylara da atıflar yapmışlardır. Bu çeşit

² Alan Millard, "Observations from the Eponym Lists", *Assyria 1995*, (1997), 207.

³ Millard, Observations from the Eponym Lists, 207.

⁴ Simo Parpola, "Texts with Eponym Dates", in K. Radner (ed.), *Prosopography of the Neo-Assyrian Empire*, PNA 1/I, Helsinki, 1998, s. XVIII-XX.; Julian Reade, "Assyrian Eponyms, Kings and Pretenders, 648-605", *Or. NS* 67, (1998), 255-265.

göndermelere Eski Asurca metinlerde sıkça rastlanırken ⁵ Yeni Asurca metinlerde nadiren görülür. ⁶ Farklı metinlerden *limmuluk* yaptığı bilinen birçok şahıs adının Eski Asur dönemine ait *limmu* listelerinde yer almadığı tespit edilmiştir. Bu isimler büyük olasılıkla mevcut listelerin devamına eklenmesi gereken *limmular*dır. ⁷ Bu bağlamda Yeni Asur devri belgelerine bakıldığında, aynı şekilde listelerde olmayan birkaç *limmu* ismi söz konusudur. Bunlardan ilki MÖ 8. yüzyıla ait, Kalhu'da ele geçirilen bir belgede yer almaktadır. ⁸ Metinde iç şehrin (Asur) valisi unvanıyla Paqaha *limmu* olarak kayıtlıdır. Bu kişinin *limmu* olarak atanmasından kısa bir süre sonra öldüğü ve yerine bir başkasının bu göreve atanmış olabileceği ileri sürülmektedir. ⁹ Asur'da ele geçirilen iki belgede de listelerde yer almayan Şamaş-abu-uşur ve Sîn-iqbi isimleri *limmu* olarak ilk defa yer almıştır. Bu isimlerin Ninive'nin düşüşünden sonra atanan *limmular* oldukları zannedilmektedir. ¹⁰ Listelerde yer almayan diğer bir örnek de Zamānu valisi Şamaş-iqbi'dir. Şamaş-iqbi listelerde yer almasa da *limmu* olarak en azından Marqasi bölgesinde 4 ay süreyle adı tarihleme için kullanılmıştır. Onun *limmu* olarak atandığı yılın kesin tarihi bilinmemektedir fakat prosopografik bilgiler en azından post-kanonik dönemde görev yaptığını kanıtlamaktadır.

Şamaş-iqbi ve tarihi

Yeni Asur dönemi belgelerinde Şamaş-iqbi ismini taşıyan 4 farklı şahıs tespit edilmiştir. ¹¹ Maraş tabletlerinde geçen şahıs bu adı taşıyan 5. farklı kişi olarak karşımıza çıkar ve aynı zamanda Zamānu eyaletinin de valisidir. ¹²

⁵ Salih Çeçen – L. Gürkan Gökçek, “Kültepe Tabletlerinde Yerli Tarihleme Usulleri”, *Studies in Honor of Hayat Erkanal Cultural Reflections*, (2006), 218-221.

⁶ Genellikle kıtlık gibi durumlara *limmu* tarihinin yanında yer verilirdi. Bkz, CTN 2: 16 ve 17'de MU.AN.NA la (iklu) ibaašši; StAt 3 18'de MU.AN.NA 1BÁN ŠE.BAR ina 1 GÍN ifadeleri yer alır.

⁷ Veenhof, *The Old Assyrian List of Year*, 52, Murat Çayır, Listelerde Adı Geçmeyen *Limmular*, *ArAn* 10/2, 2016.

⁸ Karlheinz Deller - Abdullilah Fadhil, “Neue Nimrud-Urkunden des 8. Jahrhunderts V. Chr.”, *BaM* 24, 1993: 243-270 (ND 679).

⁹ Alan Millard, *The Eponyms of the Assyrian Empire, 910-612 BC, SAAS* II, Helsinki, 1994, 78. Ayrıca Babilce belgelerde Aqarâ ve Ubâru isimleri Babil unvanıyla *limmu* ismi olarak listelerde yer almıştır. Bu konudaki görüşler için adı geçen esere bakınız.

¹⁰ Veysel Donbaz, – Simo Parpola, *Neo-Assyrian Legal Texts in Istanbul, StAt* 2. Saarbrücken, (2001), xiv.

¹¹ PNA 1202a. Bunlar, II. Sargon döneminde Hanuru'dan toprak sahibi, diğer üçü Asurbanipal döneminden; biri Ninive'den bir casus, diğeri Kalhu'dan bir birey, sonuncusu ise Tuşhan'dan bir bireydi.

¹² Cahit Günbattı – Salih Çeçen – L. Gürkan Gökçek ve Faruk Akyüz, *Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni Asurca Tabletler*, TTK Yayınları, (Basımda), Nr. 6 (Env. Nr. 36.14.07)'da: ⁷İTİ.SİG₄ UD-mu-27-KÂM ⁸lim-me ^{md}Šá-maš-iq-bi ⁹LÚ*.GAR KUR.Za-ma-a-nu

Şamaş-iqbi'nin *limmu* olarak kayıtlı olduğu, gümüş borcuna ilişkin tablet ve zarfındaki 7 şahit ismi, daha önce yayımlanan, aynı arşive ait diğer bir tablette (YE 1185)¹³ satışı yapılan kadın kölenin sahipleri arasında yer almaktadır. Aynı arşivden farklı belgelerde aynı isimlerin geçiyor olması, her iki belgenin büyük olasılıkla yakın tarihlerde düzenlendiklerine işaret etmektedir.¹⁴ Aynı şahsa ait belgeler söz konusu olduğunda, şahit olarak aynı isimlerin kaydedilmesi, şahitler ve *limmuların* tarihsel olarak çağdaşlığına işaret eder. Dolayısıyla Ubru-Nergal'e ait tabletler ve bu tabletlerde geçen şahıs adlarının benzerliği *limmu* adlarının (Şamaş-iqbi ve Kanūnāya) listelerdeki yerinin tespitinde bize göre hareket noktası kabul edilmelidir.

Bu çerçevede ilgili tabletleri değerlendirmek gerekirse, öncelikle YE 1185 env. numaralı tabletin tarihini tespit etmekte fayda vardır. YE 1185 env. numaralı belge “*addāru* ayının 3. günü, Kanūnāya'nın yılı” şeklinde tarihlendirilmiştir.¹⁵ Metnin yayımlandığı yerde tabletin MÖ 671 veya MÖ 666 yılına ait olduğu ifade edilmiştir. Burada *limmu*'nun unvansız olarak kaydedilmiş olması ve yine çoğunluğu aynı yazarlardan oluşan uzmanlarca neşredilmiş olan MDA 364 env. numaralı MÖ 629 yılına tarihli diğer bir belgedeki¹⁶ 6 şahıs adının¹⁷ YE 1185 env. numaralı tablette de geçmesi göz ardı edilmiştir (bkz. Tablo 1). Dikkatten kaçan bu hususların metnin tarihlendirilmesinde önemli olduğu şüphesizdir. Tablo 1'de gösterildiği üzere çok sayıda şahıs adının ortak olması YE 1185 ve MDA 364'ün yakın tarihli belgeler olduğunun bir göstergesidir. Ayrıca YE 1185 env. numaralı belgenin sâhibi Ubru-Nergal'e ait, tarihi tartışmalı belgeler dışında Maraş tabletleri içerisinde 8 belge daha mevcuttur. Bunların MÖ 646 ile MÖ 613 yılları arasına tarihlendiği görülmektedir.¹⁸ Bu durumda *limmu* Kanūnāya'nın MÖ 671 ya da MÖ 666'ya tarihlendirilmesi Ubru-Nergal'in en azından 53 yıllık bir tarih aralığında faaliyette bulunduğunu gösterecektir ki bu oldukça uzun bir zaman dilimidir. Yukarıda verilen bilgiler ışığında YE 1185 env. numaralı belgenin *limmusu* Kanūnāya, post-kanonik dönemde MÖ 624'e (ya da MÖ

¹³ Bkz, Enrique Jiménez – Selim Ferruh Adalı – Karen Radner, “Four 7th-Century BCE Neo-Assyrian Slave Sale Records from Marqasi (Kahramanmaraş) in the Erimtan Museum (Ankara) and Elsewhere”, *AoF* 42/2, (2015), 155-159.

¹⁴ Örneğin; Maraş tabletleri içerisinde aynı yıla ait bazı tabletlerde aynı şahıs adlarının geçiyor olması bu düşüncüyü destekler niteliktedir. Aynı gün yazılmış 11 ve 12 numaralı belgelerde şahit olarak sırasıyla 6 ve 5 isim yer alır. Bunların 4 ü aynı kişidir. Bkz, Günbatti, *Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni*, Nr.11 ve 12.

¹⁵ St. 38: İTİ.ŞE UD-3-KÁM *lim-mu* mİTİ.AB-a-a

¹⁶ Enrique Jiménez – Abdülkadir Fıstıkçı – Selim Ferruh Adalı, “Two 7th-Century BCE Neo-Assyrian Slave Sale Records from Marqasi (Kahramanmaraş) in a Collection at Gaziantep”, *AoF*, 42/2, (2015), 173-183.

¹⁷ Bu belgedeki st. 25'in m^rURU.KASKAL'-a-a şeklinde tamamlanmasını önermekteyiz.

¹⁸ Günbatti, *Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni*, Nr. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14.

627)¹⁹ tarihlenmelidir. Tabletlerdeki şahıs adlarının birlikte kaydedilmesi sebebiyle Şamaş-iqbi'nin de MÖ 624'e yakın bir tarihte *limmu* olarak belirlenmiş olması akla yakın görünmektedir.

YE 1185 env. numaralı tablet *addāru* ayında düzenlenmiştir. *Addāru* Asur takviminin 12. (Şubat-Mart) ayına denk gelmektedir. Şamaş-iqbi'nin *limmu* olarak kayıtlı olduğu tablet 3. ayın 27'sinde düzenlenmiştir. Bu sebeple tablet, Kanūnāya yılının (yani MÖ 624) ilk aylarında düzenlendiği takdirde iki tablet arasında yaklaşık 8 ay, bir sonraki yıl (yani MÖ 623) düzenlenmesi durumunda ise yaklaşık 4 aylık bir zaman farkı ortaya çıkacaktır. Elimizdeki belgeler Şamaş-iqbi'nin hangi yılda *limmu* olarak belirlendiğini kesinleştirmeye imkân vermemekte, fakat MÖ 624 veya MÖ 623 yıllarından birinin olması ihtimalini güçlendirmektedir.

Yeni Asur döneminde *limmu* isimlerine nasıl karar verildiği bilinmemektedir.²⁰ Yeni yıl için *limmu* ismi belirlendiğinde, belki de Asur şehrindeki tanrı Aşşur tapınağında güncel ana listeye eklendiği söylenebilir.²¹ Bu aşamadan sonra imparatorluğun diğer merkezlerine yeni *limmu* ismi bildirilmiş olmalıydı. Bu sürede bazı gecikmelerin olduğu, aradan aylar geçmesine rağmen kâtiplerin yeni yıl isimlerini bilmedikleri, *ša arki* tarihlemelerinden anlaşılmaktadır. Öyle ki Yeni Asur devrinde *limmuların* yeni yıla girildikten sonra atanabildiğiyle ilgili, politik problemlere bağlanan birçok örnek vardır.²² Maraş tabletleri içerisinde de yeni yıla girilmesine rağmen *limmu* isimlerinin bilinmediği anlaşılmaktadır. Örneğin; MÖ 671 yılına ait 28 numaralı belgede bu yılın *limmusu* yeni yıla gireli 26 gün geçmesine rağmen kayıtlı değildi. MÖ 642 yılına ait 24 numaralı belgede ise yılın ortasına gelinmesine rağmen *ša arki* tarihlemesi kullanılmaya devam edilmekteydi. MÖ 621 yılına tarihli Nr. 11, 12 ve 13'te 3. ayın 25'inde *ša arki* tarihlemesi kullanılmaktaydı. Bu ifadeler Marqasi bölgesine *limmu* isimlerinin geç ulaştığının en önemli göstergeleridir. Zira Maraş tabletleri içerisinde *ša arki* tarihli tabletlerin fazlalığı Marqasi'nin Asur çekirdek alanında bulunan eyaletler kadar hızlı haber alamadığını da gösterir. Ayrıca

¹⁹ Reade, "Assyrian Eponyms, 255–265.

²⁰ MÖ 9. Yüzyılda Asur krallarının tahta geçtikleri ikinci yıl *limmu* unvanını elinde tuttukları görülmektedir. Bu durum III. Tiglat-pileser'e kadar devam etmiştir. III. Salmanassar, III. Adad-nirari, IV. Salmanassar, V. Assur-nirari ve III. Tiglat-pileser dönemlerinde sırasıyla kral, *turtānu* ve diğer saray erkânının *limmu* olarak atandığı görülür. Millard, *The Eponyms of the Assyrian*, 56-57; Irving L Finkel – Julian Reade, E. "Lots of Eponyms", *Iraq* 57, 1995: 171; Stefan Zawadzki "The Question of the King's Eponymate in the Latter Half of the 8th Century and the 7th Century BC", *Assyria 1995*, Helsinki, 1997: 384-385; Bu sıralama II. Sargon ile birlikte tamamen terk edilmiş ve çoğunlukla eyalet valileri *limmu* olarak atanmıştır.

²¹ Millard, *The Eponyms of the Assyrian*, 207.

²² Mogen T. Larsen, "Unusal Eponym-Datings from Mari and Assyria", *RA* 68, (1974), 22-23.

post-kanonik dönemde bazı yıllar için birden çok *limmunun* atandığı da düşünülmektedir.²³ Bu açıdan da Šamaš-iqbi'nin herhangi bir yıl için atanan birkaç *limmudan* biri olduğu düşünülebilir. Bir diğer ihtimal ise onun *limmu* olarak atandıktan kısa bir süre sonra öldüğü ya da görevinden azledildiği bu sebeple adının listelerden çıkartılarak yerine bir başkası atanmış olabileceğidir. Bu açıdan Šamaš-iqbi'nin adının bildirilmesi sonra yeni *limmu* adının tekrar bildirilmesi yani en az iki ulağın Marqasi'ye gönderilmesini gerekli kılmıştır ki bu durum en azından 4 aylık bir süre için Šamaš-iqbi'nin adının kullanılmasına sebep olmuştur.

Šamaš-iqbi'nin bir diğer önemi de Zamānu valisi olmasından ileri gelir. Bit-Zamānu'nun şimdiye kadar 11 valisi tespit edilmiştir.²⁴ Šamaš-iqbi bilinen 12. vali olarak karşımıza çıkar ve bilinen son Zamānu valisi olan Bel-iqbi'den önce görev yapmıştır. Muhtemelen Šamaš-iqbi onun selefidir. Asur başkentleri ve birçok eyaletten ele geçirilen binlerce tablet arasında bu ismin geçmemiş olması da oldukça ilginçtir.

Tablo 1:

YE 1185 (satıcılar)	36.14.07	36.38.14	MDA 364
	(Šamaš-iqbi)		(MÖ 629)
	tablet	zarf	
Sesa-dalā			
Bānītu-tēreš			
Galul	X	X	
Sīn-zēru-iddina		X	
Bēl-šarru-uşur	X		X
Aya-dādi			X
Şalam-şarri-iqbi	X		
Harrānāya	X		X
Aşhīri			X
Bēl-salim			
Kişirī	X		X
Hatē-nūri			
Nabū-bēssunu	X		X

²³ Larsen "Unusal Eponym-Datings" 23.

²⁴ Karen Radner, – Andreas Schachner, "Tuşhan'dan Amēdi'ye: Asur Döneminde Yukarı Dicle Havzasıyla İlgili Topografik Sorular = From Tushan to Amedi : Topographical Questions concerning the Upper Tigris Region in the Assyrian Period", *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları*, Ankara, (2001), 742-747.

KAYNAKÇA

- Baker, Heather. *The Prosopography of the Neo-Assyrian Empire*, Vol. 3/II, 2011.
- Çayır, Murat. "Listelerde Adları Geçmeyen Lîmumlar", *ArAn* 10/2, (2016): 37-40.
- Çeçen, Salih – Gökçek, L. Gürkan. "Kültepe Tabletlerinde Yerli Tarihleme Usulleri", *Studies in Honor of Hayat Erkanal Cultural Reflections*, 2006: 218-221.
- Deller, Karlheinz - Fadhil, Abdullilah. "Neue Nimrud-Urkunden des 8. Jahrhunderts V. Chr.", *BaM* 24, (1993): 243-70
- Donbaz, Veysel – Parpola, Simo. *Neo-Assyrian Legal Texts in Istanbul*, StAt 2. Saarbrücken, 2001.
- Finkel, Irving L. – Reade, Julian. E. "Lots of Eponyms", *Iraq* 57, (1995): 167-172.
- Günbattu, Cahit. "An Eponym List (KEL G) from Kültepe", *AoF* 35/1, (2008): 103-132.
- Günbattu, Cahit – Çeçen, Salih – Gökçek, L. Gürkan ve Akyüz, Faruk. *Kahramanmaraş'ta Bulunmuş Yeni Asurca Tabletler*, TTK Yayınları (Basımda).
- Jiménez Enrique – A. Fıstıkçı – S. F. Adalı "Two 7th-Century BCE Neo-Assyrian Slave Sale Records from Marqasi (Kahramanmaraş) in a Collection at Gaziantep", *AoF* 42/2, (2015): 173-183.
- Jiménez, Enrique – Adalı, S. Ferruh and Radner, Karen. "Four 7th-Century BCE Neo-Assyrian Slave Sale Records from Marqasi (Kahramanmaraş) in the Erimtan Museum (Ankara) and Elsewhere", *AoF* 42/2, (2015): 153-172.
- Kwasman, Theodore. *Legal Transactions of the Royal Court of Nineveh, Part I: Dated and Datable Texts*, SAA 6. Helsinki, 1991.
- Larsen, M. Trolle. "Unusal Eponym-Datings from Mari and Assyria", *RA* 68, (1974): 15-24.
- Mattila, Raija. *Legal Transactions of the Royal Court of Nineveh, Part II: Assurbanipal through Sîn-šarru-iškun*, SAA 14. Helsinki, 2002.
- Millard, Alan. "Observations from the Eponym Lists", *Assyria 1995*, (1997): 207-211.
- Millard, Alan. *The Eponyms of the Assyrian Empire, 910-612 BC*, SAASII, Helsinki, 1994.
- Parpola, Simo. "Texts with Eponym Dates", in K. Radner (ed.), *Prosopography of the Neo-Assyrian Empire*, PNA 1/I, Helsinki, 1998, XVIII-XX.
- Postgate, J. Nicholas. *The Governors Palace Archive*, CTN II, London, 1973.
- Radner, Karen – Schachner, Andreas. "Tuşhan'dan Amēdi'ye: Asur Döneminde Yukarı Dicle Havzasıyla İlgili Topografik Sorular = From Tushan to Amedi : Topographical Questions concerning the Upper Tigris Region in the Assyrian Period", *İlsu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları*, Ankara, 2001, 729-776.
- Reade, Julian. "Assyrian Eponyms, Kings and Pretenders, 648-605", *Or. NS* 67, (1998): 255-265.
- Veenhof, Klass R. *The Old Assyrian List of Year Eponyms Corrections, Additions and Its Chronological Implications*, TTK Yayınları VI/64, Ankara, 2003.
- Zawadzki, Stefan. "The Question of the King's Eponymate in the Latter Half of the 8th Century and the 7th Century BC", *Assyria 1995*, Helsinki, 1997: 383-389.